

• ג'ד'ה' •

כג א ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה: והיו חיי שרה. מאה ועשרין ושבע שנים. שני חיי שרה; ב ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולביתָה: ומיתת שרה. בקרית ארבע. היא חברון בארעא דכנען. ואתא אברהם. למספדה דשרה ולמבפיה; ג ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר: וקם אברהם. מעל אפי מיתיה. ומליל עם בני חתאה למימר; * ד גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת-קבר עמכם ואקברה מתי מלפניי: דייר ותותב אנא עמכון. הבו לי אחסנת קבורא עמכון. ואקבר מיתי מן קדמי; ה ויענו בני חת את אברהם לאמר לו: ואתיבו בני חתאה. ית אברהם למימר ליה; ו שמענו | אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך: קביל מננא רבוננא. רב קדם יי את ביננא. בשפר קברנא. קבר ית מיתך. אנש מננא. ית קבריה. לא יכלי (ימע) מנד מלמקבר מיתך; ז ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת: וקם אברהם. וסגיד לעמא דארעא לבני חתאה; *

ח וידבר אתם לאמר אם ייש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר: ומליל עמהון למימר. אם אית רעוא נפשכון. למקבר ית מיתי מן קדמי. קבילו מני. ובעו לי מן עפרון בר צחר; ט ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא ויתננה לי בתוככם לאחזת-קבר: ויתן לי ית מערת כפילתא דליה. דבסטר חקליה. בכסף שלים. ויתנה לי. ביניכון לאחסנת קבורא; י ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער-עירו לאמר: ועפרון יתיב בגו בני חתאה. ואתיב עפרון חתאה ית אברהם קדם בני חתאה. לכל. עלי תרע קרתיה למימר;

יא לא־אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי הַשְּׁדָה נָתַתִּי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לָךְ
 נָתַתִּיהָ לְעֵינַי בְּנֵי־עַמִּי נָתַתִּיהָ לָךְ קֶבֶר מֵתָֽדָּ: לא רבוני קביל מני.
 חקלא יִהְיֶינָה לָךְ. וּמַעְרַתָּא דְבִיָּה לָךְ יִהְיֶינָה. לְעֵינַי בְּנֵי עַמִּי. יִהְיֶינָה לָךְ קֶבֶר מֵתָֽדָּ;
 יב וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ: וּסְגִיד אַבְרָהָם. קָדָם עַמָּא
 דְּאַרְעָא; * יג וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאֲזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אֲדָֽ
 אִם־אַתָּה לוֹ שְׁמַעְנִי נָתַתִּי כֶּסֶף הַשְּׁדָה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה
 אֶת־מֵתִי שָׁמָּה: וּמְלִיל עִם עֶפְרוֹן. קָדָם עַמָּא דְּאַרְעָא לְמִימְרָא. בְּרַם. אִם עֲבַדְתָּ
 לִי טִיבוֹ קִבִּיל מְנִי. אֶתִּין. כִּסְפָא דְמִי חֻקְלָא סָב מְנִי. וְאֶקְבֵּר יָת מֵינִי תַמְזֵן; יד וַיַּעַן
 עֶפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: וְאַתִּיב עֶפְרוֹן. יָת אַבְרָהָם לְמִימְרָא לֵיהּ;
 טו אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ
 מָה־הוּא וְאֶת־מֵתְךָ קֶבֶר: רַבּוֹנִי קִבִּיל מְנִי. אֶרַע שְׂוִיא אַרְבַּע מָאָה סְלַעִין
 דְּכֶסֶף. בִּינָא וּבִינְךָ מָא הִיא. וְיָת מֵינְךָ קֶבֶר; טז וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן
 וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאֲזְנֵי בְנֵי־חַת
 אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסַּחֲרָ: וְקִבִּיל אַבְרָהָם מִן עֶפְרוֹן. וְתַקַּל
 אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן. יָת כִּסְפָא. דְּמְלִיל קָדָם בְּנֵי חַתָּאָה. אַרְבַּע מָאָה סְלַעִין דְּכֶסֶף.

מתקבל סחורה בכל מדינה;

(שני) יז וַיֵּקָם | שְׁדָה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמְּכַפְלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרָא
 הַשְּׁדָה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשְּׁדָה אֲשֶׁר בְּכָל־
 גְּבֻלוֹ סָבִיב: וְקָם חֻקְלָא עֶפְרוֹן. דְּבַפְּפִילְתָּא. דְּקָדָם מַמְרָא. חֻקְלָא וּמַעְרַתָּא דְבִיָּה.
 וְכָל אֵילָנֵי דְּבַחֻקְלָא. דְּבַכָּל תַּחֻמֵּיהָ סָחֹר סָחֹר; יח לְאַבְרָהָם לְמַקְנָה לְעֵינַי
 בְּנֵי־חַת בְּכָל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ: לְאַבְרָהָם לְזַבְעוּזֵיהִי לְעֵינַי בְּנֵי חַתָּאָה. בְּכָל
 עָלֵי תַרְעָה קַרְתִּיהָ; יט וְאַחֲרֵי־כֵן קֶבֶר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ
 אֶל־מְעָרַת שְׁדָה הַמְּכַפְלָה עַל־פְּנֵי מַמְרָא הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ
 כְּנָעַן: וּבֵתֵר בּוֹן קֶבֶר אַבְרָהָם יָת שָׂרָה אֶתְתִּיהָ. בַּמְעָרַת. חֻקְלָא כְּפִילְתָּא. עַל אִפִּי
 מַמְרָא הִיא חֶבְרוֹן. בְּאַרְעָא דְּכְנַעַן; כ וַיֵּקָם הַשְּׁדָה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ
 לְאַבְרָהָם לְאַחֲזֵת־קֶבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חַת: וְקָם חֻקְלָא. וּמַעְרַתָּא דְבִיָּה.

לְאַבְרָהָם לְאַחֲסֵנָת קְבוּרָא. מִן בְּנֵי חַתָּאָה; ס

ב כד א וְאֲבָרְהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיְהוּה בְּרַךְ אֶת־אֲבָרְהָם בְּכָל־
וְאֲבָרְהָם סִיב. עַל בְּיוֹמָיו. וַיֵּי פָרִיךְ יֵת אֲבָרְהָם בְּכֹל־א; ב וַיֹּאמֶר אֲבָרְהָם
אֶל־עַבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמִּשְׁלַל בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ שָׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת
יְרֵכִי; וַאֲמַר אֲבָרְהָם. לְעַבְדִּיהָ סָבָא דְבֵיתִיהָ. דְשָׁלִיט בְּכָל דְלִיהָ. שׁוּ פָעֵן יָדְךָ תַּחַת
יְרֵכִי; ג וַאֲשַׁבְּעֶךָ בִּיהוּה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר
לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַפְּנִיעָנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ;
וְאֶקְיִים עִלְךָ. בְּמִימְרָא דִּי אֱלֹהָא דְשַׁמְיָא. וְאֱלֹהָא דְאֶרְעָא. דְלֹא תִסַּב אֶתְתָּא לְבָרִי.
מִבְּנֵת פְּנִיעָנָי. דְאָנָא יְתִיב בִּינְהוּן; ד כִּי אֶל־אֶרְצִי וְאֶל־מוֹלְדֹתַי תֵּלְךָ
וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבָנִי לְיִצְחָק; אֱלֹהִין לְאֶרְעִי. וְלִילְדוּתִי תִיזִיל. וְתִסַּב אֶתְתָּא
לְבָרִי לְיִצְחָק; ה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוֹלִי לֹא־תֵאבְּהָ הָאִשָּׁה לְלֶכֶת
אֲחֵרִי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הַהִשָּׁב אָשִׁיב אֶת־בְּנֶךָ אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־יֵצֵאתָ מִשָּׁם; וַאֲמַר לִיה עַבְדָּא. מָאִים לֹא תִיבִי אֶתְתָּא. לְמִיתִי בְּתָרִי
לְאֶרְעָא הָדָא. הָאֲתָבָא אֲתִיב יֵת בְּרַךְ. לְאֶרְעָא דְנִפְקַתָּא מִתְּמֹן; ו וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֲבָרְהָם הַשְּׁמַר לְךָ פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׂמָה; וַאֲמַר לִיה אֲבָרְהָם.
אִסְתְּמַר לְךָ. דְלִמָּא תְתִיב יֵת בְּרִי לְתְּמֹן; ז יְהוּה | אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
לְקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאָרֶץ מוֹלְדֹתַי וְאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וְאֲשֶׁר
נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח
מִלְּאָכּוֹ לְפָנֶיךָ וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבָנִי מִשָּׁם; יי אֱלֹהָא דְשַׁמְיָא. דְדִבְרַנִּי.
מִבֵּית אָבָא וּמֵאֶרֶע יְלָדוּתִי. וּדְמִלִּיל לִי. וּדְקִיִּים לִי לְמִימַר. לְבִנְךָ. אֶתֶּיִן יֵת אֶרְעָא
הָדָא. הוּא. יִשְׁלַח מִלְּאָכִיָּה קְדָמְךָ. וְתִסַּב אֶתְתָּא. לְבָרִי מִתְּמֹן; ח וְאִם־לֹא
תֵאבְּהָ הָאִשָּׁה לְלֶכֶת אַחֲרַיִךְ וְנִקְיִת מִשְׁבַּעְתִּי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי
לֹא תָשִׁיב שָׂמָה; וְאִם לֹא תִיבִי אֶתְתָּא לְמִיתִי בְּתֶרְךָ. וְתִהִי זָכָא. מִמוּמְתִי דָא.
לְחוּד יֵת בְּרִי. לֹא תְתִיב לְתְּמֹן ט וַיִּשָּׂם הָעֶבֶד אֶת־יָדוֹ תַּחַת יְרֵךְ
אֲבָרְהָם אֲדָנָיו וַיִּשְׁבַּע לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה; וְשׁוּי עַבְדָּא יֵת יְדִיהָ. תַּחַת.

יִרְפָּא דְאֲבָרְהָם רַבּוּנִיָּה. וְקִיִּים לִיהָ. עַל פְּתִגְמָא הַדִּין;

ג (שלישי) י וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גִמְלִים מִגְּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ
וְכָל-טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל-אַרְם נְהָרִים אֶל-עֵיר נַחֲוֹר:
וּדְבַר עֲבָדָא. עֲשָׂרָה גִמְלִין. מִגְּמְלֵי רַבּוּנִיה וְאֹזֶל. וְכָל טוֹב רַבּוּנִיה בְּיָדֶיהָ. וְקָם. וְאֹזֶל.
לְאַרְם דְּעַל פֶּרֶת לְקַרְתָּא דְנַחֲוֹר; יא וַיְבָרֶךְ הַגְּמְלִים מַחְוִין לְעֵיר אֶל-
בְּאֵר הַמַּיִם לְעֵת עָרֵב לְעֵת צֵאת הַשָּׁאֲבֹת: וְאֲשֵׁרֵי גִמְלָא. מִבְּרָא
לְקַרְתָּא עִם בִּירָא דְמֵיא. לְעֵדֹן רַמְשָׂא. לְעֵדֹן דְנִפְקֹן מִלִּיתָא; יב וַיֹּאמֶר | יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבָרְהָם הִקְרָה-נָא לְפָנָי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה-חֶסֶד עִם אֲדֹנָי
אֲבָרְהָם: וְאָמַר יי אֱלֹהֵיה דְרַבּוּנֵי אֲבָרְהָם. זְמִין פְּעֹן קְדָמִי יוֹמָא דִּין. וְעֵבִיד טִיבוּ.
עִם רַבּוּנֵי אֲבָרְהָם; יג הִנֵּה אֲנִכִּי נֹעֵב עַל-עֵין הַמַּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעֵיר
יֵצְאוּ לְשָׂאֵב מַיִם: הָאֲנָא קָאִים עַל עֵינָא דְמֵיא. וּבְנֹת אַנְשֵׁי קַרְתָּא. יִפְקֹן
לְמַמְלֵי מֵיא; יד וְהִיָּה הַנַּעַר אֲשֶׁר אָמַר אֵלַיָּה הַטִּי-נָא כִּדְךָ וְאִשְׁתָּה
וְאָמְרָה שְׂתָהּ וְגַם-גְּמְלִיךָ אֲשַׁקֶּה אֹתָהּ הַכֹּחֶת לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק
וּבֵה אֲדַע כִּי-עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם-אֲדֹנָי: וְתִהִי עוֹלִימְתָא. דְאִימַר לָהּ אַרְכִּינִי
כְּעֹן קוּלְתִּיד וְאִשְׁתִּי. וְתִימַר אִשְׁתִּי. וְאִף גְּמֻלְךָ אֲשַׁקֵּי. יְתָה זְמִינְתָּא לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק.
וּבֵה אֲדַע. אֲרִי עֲבַדְתָּ טִיבוּ עִם רַבּוּנֵי טו וַיְהִי-הוּא טָרָם כֹּלָה לְדַבְרֵךָ וְהִנֵּה
רַבְּקָה יֵצְאת אֲשֶׁר יֵלְדָה לְבִתּוֹאֵל בֶּן-מִלְכָּה אִשְׁתִּי נַחֲוֹר אַחִי
אֲבָרְהָם וְכִדָּה עַל-שְׂכָמָה: וְהָהּ הוּא. עַד לָא שִׁיעִי לְמַלְלָא. וְהָא רַבְּקָה
נִפְקַת. דְאֵתְיִלִּידַת לְבִתּוֹאֵל בְּרַ מִלְכָּא. אֵתְתַּת נַחֲוֹר אַחוּהִי דְאֲבָרְהָם. וְקוּלְתָּהּ עַל
כְּתִפָּה; טז וְהַנַּעַר טָבַת מְרֹאֶה מְאֹד בְּתוּלָהּ וְאִישׁ לֹא יִדְעָהּ וְתִרְד
הָעֵינָה וְתִמְלָא כִדָּה וְתִעַל: וְעוֹלִימְתָא. שְׁפִירָא לְמַחְזֵי לַחְדָּא. בְּתוּלְתָא.
וּגְבַר לֹא יִדְעָהּ. וּנְחַתַּת לְעֵינָא. וּמִלְתָּ קוּלְתָּהּ וּסְלִיקַת; יז וַיֵּרָן הָעֶבֶד
לְקַרְאָתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאִנִי נָא מִעֵט-מַיִם מִכַּדְּךָ: וְרַחַט עֲבָדָא
לְקַדְמוּתָהּ. וְאָמַר. אֲשַׁקִּינִי כְּעֹן. זְעִיר מֵיא מִקוּלְתִּיד;

יח וַתֹּאמֶר שְׁתֵּה אֲדֹנָי וְתִמְהַר וְתֵרָד כִּדְהָ עַל-יָדָהּ וְתִשְׁקָהּ׃
 וַאֲמַרְתָּ אֶשֶׁת רַבּוֹנִי וְאוֹחִיאֲתָ. וְאֹחִיִּיתָ קוֹלְתָהּ. עַל יָדָהּ וְאִשְׁקִיֶּינָהּ׃ יט וְתִכַּל
 לְהִשְׁקָתוֹ וְתֹאמְרֵי גַם לְגַמְלִיךָ אֲשָׁאֵב עַד אִם-כָּלוּ לְשָׂתִית׃
 וְשִׁיִּצִיאֲתָ לְאִשְׁקִיֶּינָהּ. וַאֲמַרְתָּ. אֵף לְגַמְלֶךָ אִמְלִיךָ. עַד דִּיסְפָּקוֹן לְמִשְׁתֵּיךָ כ׃ וְתִמְהַר
 וְתֵעַר כִּדְהָ אֶל-הַשְּׂקָת וְתֵרֵץ עוֹד אֶל-הַבְּאֵר לְשָׂאֵב וְתִשָּׂאֵב
 לְכָל-גְּמָלָיו׃ וְאוֹחִיאֲתָ. וּנְפִצְתָּ קוֹלְתָהּ לְבֵית שְׂקִיאָ. וּרְהִטְתָּ עוֹד. לְבִירָא לְמַמְלִיךָ.
 וּמִלַּת לְכָל גַּמְלוֹהֵיךָ כ׃ וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאָה לָּהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהֲעֲלִיחַ
 יְהוָה דְּרַכּוֹ אִם-לֹא׃ וְגוֹבְרָא שְׁהֵי בַּהּ מִסְתַּפֵּל. שְׁתִּיקָ. לְמַדְעָ. הָאֲצֻלַּח י׃
 אֹרְחִיָּה אִם לֹא כב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ הַגְּמָלִים לְשָׂתוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ
 נָזֶם זֶהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנַיִם צְמִידִים עַל-יָדָיָהּ עֲשָׂרָה זָהָב
 מִשְׁקָלָם׃ וַהֲוָה. כִּד סְפִיקוֹ גַּמְלִיא לְמִשְׁתֵּיךָ. וְנָסִיב גּוֹבְרָא קִדְשָׁא דְדַהֲבָא. תְּקֵלָא
 מִתְקַלִּיָּהּ. וְתֵרֵץ שִׁירֵין עַל יָדָהּ. מִתְקַל עֲשֶׂר סְלַעִין דְּדַהֲבָא מִתְקַלְהוֹן כג וַיֹּאמֶר
 בֵּת-מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הַיֵּשׁ בֵּית-אָבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לְלִיָּן׃ וַאֲמַר
 בֵּת מִן אַתָּה. חוּא כְּעֵן לִי. הָאִית בֵּית אָבוּיךָ. אַתְר כְּשֶׁר לָנָא לְמַפְתָּ כד וַתֹּאמֶר
 אֵלָיו בֵּת-בְּתוּאֵל אֲנֹכִי בֶן-מֶלְכָּה אֲשֶׁר יִלְדָה לְנַחֲוֹר׃ וַאֲמַרְתָּ לִּיהָ.
 בֵּת בְּתוּאֵל אָנָּא. בַּר מֶלְכָּא. דִּילִידַת לְנַחֲוֹר כה וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם-תִּבְּנִן
 גַּם-מִסְפּוּא רַב עִמָּנוּ גַּם-מְקוֹם לְלוֹן׃ וַאֲמַרְתָּ לִּיהָ. אֵף תִּבְנֵא אֵף פְּסָתָא
 סְגִי עִמָּנָא. אֵף אַתְר כְּשֶׁר לְמַפְתָּ כו וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לִיהוָה׃ וְכַרַע

גוֹבְרָא וְסִגִּיד קָדָם י׃

(רביעי) כז וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבָרְכֶם אֲשֶׁר לֹא-עֹזֵב
 חֲסִדּוֹ וְאִמְתּוֹ מֵעַם אֲדֹנָי אֲנֹכִי בְּדַרְךָ נַחֲנִי יְהוָה בֵּית אָחִי אֲדֹנָי׃
 וַאֲמַר. בְּרִיד י׃ אֱלֹהֵיהָ דְרַבּוֹנִי אֲבָרְכֶם. דְּלֹא מְנַע טִיבוֹתֶיהָ. וְקוּשְׁטִיהָ מִן רַבּוֹנִי אָנָּא.

בְּאוֹרַח תְּקֵנָא דְּבְרַנִּי י׃ לְבֵית (ס"א בֵּית) אַחוּהֵי דְרַבּוֹנִי

ד כח וְתָרַץ הַנְּעֹר וַתִּגְדַּל לְבַיִת אִמָּה פְּדָבְרִים הָאֵלֶּה: וְרַחֲמֵי
עוֹלִימָתָא. וְחַוִּיָּאת לְבַיִת אִמָּה. פְּתַגְמֵיָא הָאֵלִיָּן; כַּסּ וּלְרַבְּקָה אַח וּשְׁמוֹ לְבָן
וַיֵּרֶץ לְבָן אֶל-הָאִישׁ הַחֹוּצָה אֶל-הָעֵינָן: וּלְרַבְּקָה אַחָא וּשְׁמִיָּה לְבָן. וְרַחֲמֵי
לְבָן לֹות גּוּבְרָא. לְבָרָא לְעֵינָא; לוֹ וַיְהִי | פְּרָאֵת אֶת-הַנְּזֹס וְאֶת-הַעֲמֻדִים
עַל-יְדֵי אַחְתּוֹ וּכְשָׁמְעוּ אֶת-דְּבָרֵי רַבְּקָה אַחְתּוֹ לֵאמֹר כֹּה-דָבַר
אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל-הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל-הַגְּמָלִים עַל-הָעֵינָן:
וְהוּהּ כַּד חָזָא יֵת קַדְשָׁא. וַיֵּת שִׁירָא עַל יְדֵי אַחְתֵּיהָ. וְכַד שָׁמַע. יֵת פְּתַגְמֵי. רַבְּקָה
אַחְתֵּיהָ לְמִימְרָא. פְּדִין מַלִּיל עַמִּי גּוּבְרָא. וְאַתָּא לֹות גּוּבְרָא. וְהָאֵל קָאִים עַלְוֵי גְמֻלָּא
עַל עֵינָא; לֹא וַיֵּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאַנְכִי
פְּנִיתִי הַבַּיִת וּמְקוֹם לְגַמְלִים: וַאֲמַר. עוֹל בְּרִיכָא דֵינִי. לָמָּה אַתָּה קָאִים
בְּבָרָא. וְאַנָּה פְּנִיתִי בֵּיתָא. וְאַתָּר כְּשֵׁר לְגַמְלָא; לֹב וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבַּיִתָּה
וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תְּבָן וּמִסְפּוֹא לְגַמְלִים וּמִים לְרַחֵן רַגְלֵי
וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וְעַל גּוּבְרָא לְבֵיתָא. וּשְׂרָא מִן גְּמֻלָּא. וַיִּהְיֶה תְּבָנָא
וּכְסָתָא לְגַמְלָא. וּמִיָּא לְאַסְחָאָה רַגְלוֹהִי. וְרַגְלֵי גּוּבְרָא דְעַמִּיָּה; לֹג וַיֵּשֶׁם לְפָנָיו
לְאַכֹּל וַיֵּאמֶר לֹא אֲכַל עַד אִם-דְּבַרְתִּי דְּבָרֵי וַיֵּאמֶר דְּבַר: וּשְׂוִיאָו
קְדַמּוּהִי לְמִיכַל. וַאֲמַר לֹא אֵיכּוֹל. עַד דְּאִמְלִיל פְּתַגְמֵי. וַאֲמַר מַלִּיל; לֹד וַיֵּאמֶר
עֶבֶד אֲבָרְהָם אֲנִכִּי: וַאֲמַר. עֶבְדָּא דְּאַבְרָהָם אֲנָא; לֹה וַיְהוֹה בְּרוּךְ
אֶת-אֲדָנִי מְאֹד וַיִּגְדַּל וַיִּתֵּן-לוֹ עֶזָּאן וּבִקְרָא וְכִסְפָּא וְזָהָב וְעֶבְדִּים
וּשְׂפָחֹת וּגְמָלִים וְחַמְרִים: וַיֵּי. בְּרִיד יֵת רַבּוּנִי. לַחְדָּא וּרְבָא. וַיִּהְיֶה עוֹן
וְתוֹרִין וְכִסְפָּא וְזָהָב. וְעֶבְדִּין וְאַמְהָן. וּגְמֻלִין וְחַמְרִין; לוֹ וַתֵּלֵד שָׂרָה אִשְׁתֵּי אֲדָנִי
בֶּן לְאֲדָנִי אַחֲרַי וְקִנְתָּהּ וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ: וַיִּלְיֶדֶת. שָׂרָה
אֶתֶת רַבּוּנִי בֶּר לְרַבּוּנִי. פְּתַר דְּסִיבַת. וַיִּהְיֶה יֵת כָּל דְּלִיָּה; לוֹ וַיִּשְׁבַּעֵנִי אֲדָנִי
לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַפְּנִיעֵנִי אֲשֶׁר אֲנִכִּי יֹשֵׁב
בְּאַרְעוֹ: וְקָאִים עַלִי רַבּוּנִי לְמִימְרָא. לֹא תִסַּב אֶתְתָּא לְבְרִי. מִבְּנֵי פְּנִיעֵנָאִי. דְּאַנָּה
יִתִּיב בְּאַרְעָהוֹן; לֹה אִם-לֹא אֶל-בֵּית-אָבִי תֵלֵךְ וְאֶל-מִשְׁפַּחְתִּי
וְלִקְחָתִי אִשָּׁה לְבְנִי: אֶלְהִין לְבֵית אַבָּא. תִּיזִיל וּלְזַרְעִיתִי. וְתִסַּב אֶתְתָּא לְבְרִי;

טל ואמר אל-אדני אלי לא-תלך האשה אחרי: ואמרית לרבוני.
מאים. לא תיתי אתתא בתרי מ ויאמר אלי יהוה אשר-התהלכתי
לפניו ישלח מלאכו אתך והעליח דרכך ולקחת אשה לבני
ממשפחתי ומבית אבי: ואמר לי. ׀ דפלחית קדמוהי. ישלח מלאכיה עמד
ויצלח אורחד. ותסב אתתא לברי. מזרעיתי ומבית אבא; מא אז תנקה מאלתי
כי תבוא אל-משפחתי ואם-לא יתנו לך והיית נקי מאלתי:
בכין תהי זכא ממומתי. ארי תהך לזרעיתי. ואם לא יתנו לך. ותהי זכא ממומתי;
ה מב ואבא היום אל-העין ואמר יהוה אלהי אדני אברהם
אם-ישך-נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה: ואתיתי יומא
דין לעינא. ואמרית. ׀ אלהיה דרבוני אברהם. אם אית בען רעוא קדמד לאעלחא
אורחי. דאנא אזיל עליה; מג הנה אנכי נצב על-עין המים והיה
העלמה היצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני-נא מעט-מים
מכדך: האנא קאים על עינא דמיא. ותהי עולימתא דתפוק לממלי. ואימר לה.
אשקיני בען זעיר מיא מקולתיך; מד ואמרה אלי גם-אתה שתה וגם
לגמליך אשאב הוא האשה אשר-הכיח יהוה לבן-אדני: ותימר
לי אף את אשת. ואף לגמלך אמלי. היא אתתא. דזמין ׀ לבר רבוני; מה אני
טרם אכלה לדבר אל-לבי והנה רבקה יצאת וכדה על-
שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא: אנא עד
לא שיעיתי למלא בלבי. והא רבקה נפקת וקולתה על פתפה. ונחתת לעינא
ומלת. ואמרית לה אשקיני בען; מז ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר
שתה וגם-גמליך אשקה ואשת וגם הגמלים השקתה: ואחיאאת.
ואחיתת קולתה מנה. ואמרת אשת. ואף גמלך אשקי. ושתיתי. ואף גמליא
אשקיאתי; מז ואשאל אתה ואמר בת-מי את ותאמר בת-בתואל
בן-נחור אשר ילדה-לו מלכה ואשם הנזם על-אפה והצמידים
על-ידיה: ושאלית יתה. ואמרית בת מן את. ואמרת. בת בתואל בר נחור.
דילדת ליה מלכא. ושוייתי קדשא על אפה. ושיריא על ידהא;

מִחַ וְאֶקֶד וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְאֶבְרַךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי
 אֲבִרְהֶם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ אֲמֶת לְקַחַת אֶת־בֵּת־אָחִי אֲדֹנָי
 לְבָנוֹ: וּכְרַעִית וּסְגִידִית קְדָם יי. וּבְרִיכִית. ית יי אֱלֹהֵיהֶם דְּרַבּוּנֵי אֲבִרְהֶם. דְּדַבְּרֵנִי
 בְּאוֹרַח קְשׁוּט. לְמַסַּב ית בת אַחוּהֵי דְרַבּוּנֵי לְבִרְיָה; מט וְעַתָּה אִם־יִשְׁכַּם
 עֲשִׂים חֶסֶד וְאֲמַת אֶת־אֲדֹנָי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאִפְנֶה
 עַל־יְמִין אוֹ עַל־שְׂמֹאל: וּכְעֵן. אִם אֵיתִיכוּן עֲבָדִין. טִיבוּ וּקְשׁוּט. עִם רַבּוּנֵי
 חוּז לִי. וְאִם לֹא. חוּז לִי. וְאֶת־פָּנָי עַל יְמִינָא אוֹ עַל שְׂמֹאלָא; נ וְיַעֲזֵן לְבָן וּבֵתוּאֵל
 וַיֹּאמְרוּ מִי־הוּא יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוֹכַל דְּבַר אֱלֹהִים רַע אוֹ־טוֹב:
 וְאֵתִיב לְבָן וּבֵתוּאֵל וְאֹמְרוּ. מִן קְדָם יי נִפְקַ פְּתַגְמָא. לִית אֲנַחְנָא יְכַלִּין. לְמַלְלָא עַמְד
 בִּישׁ אוֹ טֹב; נא הִנֵּה־רַבְּקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלֶךְ וּתְהִי אִשָּׁה לְבָן־אֲדֹנֶיךָ
 כַּאֲשֶׁר דִּבַּר יְהוָה: הָא רַבְּקָה קְדָמְךָ דְּבַר וְאִיזִיל. וּתְהִי אֶתְתָּא לְבַר רַבּוּנְךָ:
 כַּמָּא דְּמַלִּיל יי

וְ נב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אֲבִרְהֶם אֶת־דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 אֶרְצָה לַיהוָה: וְהוּא. כַּד שָׁמַע. עֲבָדָא דְּאֲבִרְהֶם ית פְּתַגְמֵיהוֹן. וּסְגִיד עַל אֶרְצָא
 קְדָם יי

(חמישי) נג ויצא העבד כלי-כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה
 ומגדנת נתן לאחיה ולאמה: ואפיק עבדא. מנין דכסף ומנין דדהב
 ולבושין. ויהב לרבקה. ומגדנין. יהב לאחיה ולאמה; נד ויאכלו וישתו הוא
 והאנשים אשר-עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחני לאדני:
 ואכלו ושתאו. הוא. וגובריא דעמיה ובתו. וקמו בצפרא. ואמר שלחוני לות רבונני
 נה ויאמר אחיה ואמה תשב הנער אתנו ימים או עשור אחר
 תלך: ואמר אחיה ואמה. תתיב עולימתא עמנא. עדן בעדן או עשרא ירחין.
 פתר פן תיזיל; נו ויאמר אלהם אל-תאחרו אתי ויהוה העליח
 הרפי שלחוני ואלכה לאדני: ואמר להון לא תאחרון יתי. ויי אצלח
 אורחי. שלחוני. ואהד לות רבונני; נו ויאמרו נקרא לנער ונשאלה
 את-פיה: ואמרו נקרי לעולימתא. ונשמע מא דהיא אמרא; נח ויקראו
 לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם-האיש הזה ותאמר אלך:
 וקרו לרבקה ואמרו לה. התיזלין עם גוברא הדין. ואמרת איזיל; נט וישלחו
 את-רבקה אחתם ואת-מנקתה ואת-עבד אברהם ואת-
 אנשיו: ושלחו. ית רבקה אחתהון וית מינקתה. וית עבדא דאברהם וית גוברוהי;
 ס ויברכו את-רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה
 וירש זרעך את שער שנאי: וברכו ית רבקה ואמרו לה. אחתנא. את
 הוי לאלפין ולרבון. וירתון בנבי. ית קרוי שנאיהון; סא ותקם רבקה
 ונערתיה ותרכבה על-הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח
 העבד את-רבקה וילך: וקמת רבקה ועולימתהא. ורכיבא על גמליא.
 ואזלא פתר גוברא. ודבר עבדא. ית רבקה ואזל; סב ויעחק בא מבוא באר
 לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב: ויעחק על במיתוהי. מפירא דמלאך
 קיימא אתחזי עליה. והוא יתיב בארע דרומא; סג ויצא יעחק לשוח בשדה
 לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים: ונפק יעחק.
 לצלאה בחקלא למפני רמשא. וזקף עינוהי וחזא. והא גמליא אתון;

סד ותשא רבקה את-עיניה ותרא את-יצחק ותפל מעל הגמל:
 וזקפת רבקה ית עינהא. וחזת ית יצחק. ואתרכינת מעל גמלא; סה ותאמר
 אל-העבד מי-האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר
 העבד הוא אדני ותקח הצעיר ותתכס: ואמרת לעבדא. מן גוברא
 דיכי דמהליך בתקלא לקדמותנא. ואמר עבדא הוא רבוגי. ונסיבת עיפא
 ואתפסיאת; סו ויספר העבד ליצחק את כל-הדברים אשר עשה:
 ואשתעי עבדא ליצחק. ית כל פתגמאי דעבד; סז ויבאה יצחק האלה
 שרה אמו ויקח את-רבקה ותהי-לו לאשה ויאהבה וינתם
 יצחק אחרי אמו: ואעלה יצחק למשפנא. וחזא ודא תקנין עובדהא פעובדי
 שרה אפיה. ונסיב ית רבקה. והות ליה לאתו וריחמה. ואתנתם יצחק בתר

אפיה; פ

ז (ששי) כה א ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה: ואוסף
 אברהם. ונסיב אתתא ושמה קטורה; ב ותלד לו את-זמרן ואת-יקשן
 ואת-מדן ואת-מדין ואת-ישבק ואת-שוח: וילידת ליה. ית זמרן וית
 יקשן. וית מדן וית מדין. וית ישבק וית שוח; ג ויקשן ילד את-שבא
 ואת-דדן ובני דדן היו אשורם ולטושם ולאמים: ויקשן אוליד. ית
 שבא וית דדן. ובני דדן. הוּוּ. למשרין ולשכונין ולנגון; ד ובני מדן עיפה
 ועפר וחנד ואבידע ואלדעה כל-אלה בני קטורה: ובני מדין. עיפה
 ועפר וחנוד. ואבידע ואלדעה. כל אלין בני קטורה; ה ויתן אברהם את-כל-
 אשר-לו ליצחק: ויהב אברהם. ית כל דליה ליצחק; ו ולבני הפילגשים
 אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו
 בעודנו חי קדמה אל-ארץ קדם: ולבני לחינתא דלאברהם. יהב אברהם
 מתנן. ושלחנן. מעל יצחק בריה עד (ס"א בעוד) דהוא קים. קדומא לארע מדנחא;
 ז ואלה ימי שני-חיי אברהם אשר-חי מאת שנה ושבעים שנה
 וחמש שנים: ואלין. יומי שני חיי אברהם דחיא. מאה ושבעין וחמש שנים;

ח וַיְגַועַ וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשִׁבְעַ וַיֵּאסֹף אֶל-עַמּוּיֹ: וְאֶת־נָגִיד וּמִית אַבְרָהָם. בְּסִיבּוֹ טָבָא סִיב וְשִׁבְעַ (יוֹמִין). וְאֶת־כְּנִישׁ לְעַמִּיָּה; ט וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעֲאֵל בְּנָיו אֶל-מְעַרְתַּת הַמְּכַפְלָה אֶל-שָׂדֵה עֶפְרוֹן בֶּן-עֲחָר הַחֲתָי אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מַמְרָא; וַקְּבְרוּ יְתִיָּה. יִצְחָק וַיִּשְׁמַעֲאֵל בְּנוֹהֵי. בְּמְעַרְתַּת כְּפִילְתָּא. בְּחֻקְלָא. עֶפְרוֹן בֶּר עֲחָר חֲתָאָה. דְּעַל אִפִּי מַמְרָא; י הַשָּׂדֵה אֲשֶׁר-קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי-חֵת שָׂמָה קֶבֶר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ; חֻקְלָא. דְּזִבּוֹן אַבְרָהָם מִן בְּנֵי חֲתָאָה. תַּמּוֹן. אֶת־קֶבֶר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִתְתִּיָּה; יא וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם-בְּאֵר לַחֵי רְאִי; וַהֲוָה. בְּתַר דְּמִית אַבְרָהָם. וַבְּרִיד יֵי יֵת יִצְחָק

בְּרִיָּה. וַיְתִיב יִצְחָק. עִם בְּרִיא דְּמֵלָאךְ קִיָּמָא אֶתְחַזִּי עֲלָה; פ

(שביעי) יב וְאֵלֶּה תְּלֻדֹת יִשְׁמַעֲאֵל בֶּן-אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרַיִת שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם; וְאֵלִין. תְּלֻדֹת יִשְׁמַעֲאֵל בֶּר אַבְרָהָם. דִּילִידַת. הָגָר מִצְרַיִתָּא. אִמְתָּה דְּשָׂרָה לְאַבְרָהָם; יג וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל בְּשִׁמְתָם לְתֻלְדָתָם בְּכָר יִשְׁמַעֲאֵל נְבִית וְקֹדֶר וְאַדְבָּאֵל וּמְבַשֶּׁם; וְאֵלִין. שְׁמַתָּה בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל. בְּשִׁמְהַתְּהוֹן לְתֻלְדָתְהוֹן. בּוֹכְרִיָּה דִּישְׁמַעֲאֵל נְבִיֹת. וְקֹדֶר וְאַדְבָּאֵל וּמְבַשֶּׁם; יד וּמְשֻׁמַּע וְדוּמָה וּמְשָׂא; וּמְשֻׁמַּע וְדוּמָה וּמְשָׂא; טו חֲדָד וְתִימָא יִטּוֹר וְנָפִישׁ וְקֹדְמָה; חֲדָד וְתִימָא. יטוֹר נָפִישׁ וְקֹדְמָה; (מפטיר) טז אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בְּחִצְרֵיהֶם וּבְטִירָתָם שְׁנַיִם-עָשָׂר נְשִׂאִים לְאִמּוֹתָם; אֵלִין אַנּוּן. בְּנֵי יִשְׁמַעֲאֵל וְאֵלִין שְׁמַתְּהוֹן. בְּפַצְחִיָּהוֹן וּבְכַרְכִּיָּהוֹן. תְּרִי עָשָׂר רַבְרִבִּין לְאוּפִיָּהוֹן; יז וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמַעֲאֵל מֵאֵת שָׂרָה וְשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשִׁבְעַ שְׁנַיִם וַיְגַועַ וַיָּמָת וַיֵּאסֹף אֶל-עַמּוּיֹ; וְאֵלִין. שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמַעֲאֵל. מָאָה וּתְלָתִין וְשִׁבְעַ שְׁנִין. וְאֶת־נָגִיד וּמִית. וְאֶת־כְּנִישׁ לְעַמִּיָּה; יח וַיִּשְׁכְּנוּ מִחֻילָה עַד-שׁוֹר אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֵכָה אֲשׁוּרָה עַל-פְּנֵי כָל-אֲחָיו נָפֵל; וְשָׂרוּ מִחֻילָה עַד חַגְרָא. דְּעַל אִפִּי מִצְרַיִם. מְטִי לְאֶתְרוֹ. עַל אִפִּי כָל אֲחֻוֵי שָׂרָא; פ